

Redegørelse og analyse

I definitionen af redegørelse lægges der vægt på, at eleven skal kunne præsentere et samfundsøkonomisk forhold i struktureret form. Ved 'struktur' forstås en vis orden i redegørelsen således at centrale elementer i det økonomiske forhold i redegørelsen tydeligt fremgår. Den måde eleven disponerer sin redegørelse vil beror på faglige viden og den problemstilling redegørelsen indgår i.

Når eleven redegør svarer vedkommende på spørgsmål der har et indbygget 'hvad'.

I forlængelse heraf defineres en analyse ved at fagets teori og metode anvendes i en undersøgelse af et økonomiske sammenhænge. Der ligger en udfordring i at kunne udvælge og anvende relevante teorier og metoder i at finde årsagsforklaringer til samfundsøkonomiske forhold.

Når eleven analyserer svarer vedkommende på spørgsmål der har et indbygget 'hvorfor'.

Hvis eleven ikke er sig denne forskel bevidst kan de resultere i at begreberne blandes og at der i besvarelsen vil forekomme ustruktureret og indeholde gentagelser. Måske vil redegørelsen have analyseelementer og analysedelen være for beskrivende.

Nedenfor ses eksempel opopgavebesvarelse der anvender begreberne efter hensigten. Eksemplerne stammer fra sommer eksamensopgaven 2008 om "Konkurrenceevne"

Hvad kan der forventes af en redegørelse:

a) Redegør for begrebet konkurrenceevne. Giv på baggrund af bilag 1 og 2 eksempler på faktorer, der påvirker konkurrenceevnen.

"Ved et lands konkurrenceevne forstås evnen til at konkurrere med andre lande på verdensmarkedet."

Ud fra ovenstående citat kan begrebet konkurrenceevne uddybes ved at sige, at alle de faktorer der spiller ind på, hvor gode vi i Danmark er til at konkurrere med udlandet udgør vores konkurrenceevne. Et landes konkurrenceevne er afgørende for, hvor gode man er til at tiltrække udenlandske investeringer til sig, og hvor god man er til at eksportere varer.

Rigtig mange faktorer har indflydelse på et lands konkurrenceevne. Ud fra bilag 1 og 2 kan nævnes:

- Økonomiske nøgletal
 - o Når udenlandske firmaer skal vurdere et lands økonomi, er det oplagt at kigge på fx den økonomiske vækst og inflationen. Nøgletallene skaber et overblik over hvor godt det går rent økonomisk i landet.
- Prisen på el
 - o Enhver virksomhed skal bruge elektronik for at kunne køre en produktion af enten varer eller tjenesteydelser. Derfor har det indflydelse på konkurrenceevnen, hvis et land fx har sat kæmpe afgifter på energi.
- Arbejdsløshed
 - o Hvis et land har høj arbejdsløshed, kan det være et udtryk for en at økonomien er inde i en dårlig periode. Hvis arbejdsløsheden til gengæld er alt for lav, kan det betyde, at det vil blive svært for en nystartet virksomhed at finde ansatte til sit firma.
- Lønniveau
 - o Lønniveauet er et af de steder, hvor konkurrenceevnen er lettest at måle. Hvis lønningerne er høje i et land, betyder det, at varerne bliver tilsvarende dyrere at produ-

Hvad kan der forventes af en analyse:

Analyser med udgangspunkt i bilagene styrker og svagheder ved Danmark konkurrenceevne. Analyser herunder hvorledes en overophedning af dansk økonomi, som beskrevet i bilag 5 påvirker konkurrenceevnen og de samfundsøkonomiske mål.

Opgave 2

Styrker og svagheder ved dansk økonomi.

Styrker:

Danmark er på mange områder rigtigt godt kørende, hvad angår konkurrenceevnen. I artiklen "Dansk konkurrenceevne i top" (bilag 1) nævnes mange områder, hvor vi er verdens bedste:

- Økonomiens uafhængighed af konjunktursvingninger
- Gennemsigtighed i lovgivningen
- Mindst bestikkelse og korruption
- Et fair retssystem
- Lønmodtagernes motivation
- Nem finansieringsadgang
- Aktionærernes rettigheder
- Etisk politik i virksomheder
- Største udgifter til uddannelsessystemet
- Mindst analfabetisme

På disse områder, er den danske konkurrenceevne i top. Hvis vi kigger ned over punkterne, så kan man se, at Danmark især er gode, på grund af etisk korrekthed, da vi både har etiske politikker i virksomheder, et fair retssystem, lav bestikkelse og korruption og gennemsigtighed i lovgivningen.

Samtidig med, er vi, på grund af vores samfundsopbygning med den universelle velfærdsmodel, i spidsen indenfor udgifter til uddannelsessystemet og færrest analfabeter.

Ligestillingen i Danmark, er også et punkt hvor vi er dygtige. Forskellen i lønnen mellem de to køn er lille i Danmark, og det samme gør sig gældende, når vi ser på lønforskellen mellem rig og fattig.

En styrke, som vi også ser ovenfor, er medarbejderes og aktionærers forhold til den virksomhed, de har forbindelse med. Aktionærerne har meget at sige i Danmark, og medarbejderne er gode til at motivere sig selv til at arbejde. Dermed er der basis for at få opbygget nogle gode virksomheder, hvis man har engagerede aktionærer og motiverede medarbejdere.

Hvis vi kigger på den strukturelle konkurrenceevne, så er Danmark også dygtige på en række punkter. Det er ting som:

- Kvalitet og design
- Produktudvikling og forskning
- Uddannelsesniveau

Alle er efterhånden klar over, at vi i Danmark ikke kan konkurrere med udlandet på lønninger. Dermed har vi gjort de ovenstående til de ting vi skal leve af, og det er vi rigtigt gode til.

Svagheder:

Der er et par svagheder, der springer i øjnene, når man kigger på den danske konkurrenceevne. Det er:

- Lønniveauet
- Skattetrykket
- Høje Leveomkostninger

- Manglen på arbejdskraft

Lønniveauet i Danmark er rigtigt højt sammenlignet med udlandet, og det er noget der virkelig gør ondt på konkurrenceevnen. Vi er ikke i stand til at tiltrække investeringer fra udlandet, hvis et andet land kan lave en vare eller udføre en tjenesteydelse lige så godt som vi kan. Derfor skal vi altid kunne gøre tingene bedre end i udlandet. En professor fra Aarhus Universitet forklarer problemstillingen meget godt med ordene: *"Hvis du i Danmark skal finde noget at lave, du kan leve af, så skal du kunne gøre det bedre end verdens andre lande, og hurtigere end en computer."* Dermed stilles der store krav til nytænkning i Danmark, hvis man skal kunne overleve i det globaliserede samfund.

Skattetrykket er en af de ting, der nævnes som den største svaghed ved dansk økonomi. Skattetrykket bærer selvfølgelig også en stor del af skylden for det høje lønniveau. Når man skal betale ca. 50 % af hvad man tjener i skat, skal indtjeningen også være tilsvarende højere, end hvis man kun betalte 20 % i skat. Skattetrykket er blevet beskyldt meget for at afskrække udlændinge fra at komme til Danmark og arbejde, og også for at holde store virksomheder væk fra landet.

Det er dyrt at bo i Danmark. København er, sammen med London, den dyreste by i Europa at bo i. Disse høje leveomkostninger spiller selvfølgelig også ind på lønniveauet, da det tilpasses det sted man bor. Det skal dog siges, at mange danskere er tilfredse med livet, selvom det er dyrt at leve i Danmark.

Manglen på arbejdskraft kan blive det allerstørste problem for den danske konkurrenceevne i den nærmeste fremtid. Arbejdskraft er essentielt for at kunne skabe vækst, og hvis man løber tør for arbejdskraft, kan det ende ud i en overophedning af økonomien, da der kan skabes flaskehalse og kæmpe lønstigninger.

- Betalingsbalanceunderskud
 - o Samtidig med at det indenlandske forbrug vil stige, vil forbrugerne også begynde at købe flere udenlandske varer. Da priserne stiger i Danmark, vil eksporten ikke kunne stige tilsvarende, og dermed vil der blive skabt et underskud på betalingsbalancen, da vi importerer mere end vi eksporterer.

Som konklusion, kan vi sige, at en overophedning er en rigtig dårlig ting for et lands konkurrenceevne, da vi ovenfor så faktorer, der alle påvirkede konkurrenceevnen negativt. Stigende priser, stigende lønninger, mangel på arbejdskraft og stor gæld til udlandet er alt sammen noget der påvirker konkurrenceevnen negativt.

Opfyldelsen af de samfundsøkonomiske mål.

En overophedning gør det vanskeligt at opfylde nogle af de samfundsøkonomiske mål. Målene er:

- Fuld beskæftigelse
- Ligevægt på betalingsbalancen
- Økonomisk vækst
- Stabile priser
- Udligning af sociale forskelle
- Hensyn til miljøet

Under en overophedning vil det være muligt at opfylde følgende mål:

- Fuld beskæftigelse
 - o Et land har under en overophedning brug for alle mand der kan bruges. Man vil derfor komme så tæt på fuld beskæftigelse som man kan forestille sig.
- Økonomisk Vækst
 - o En stigende produktion er der uden tvivl under en overophedning af økonomien. At væksten så er så voldsom, at resten af økonomien ikke kan følge med er en anden sag.

De to ovenstående mål vil dog blive opfyldt på bekostning af de følgende:

- Ligevægt på betalingsbalancen
 - o Som beskrevet ovenfor, vil forbruget af udenlandske varer stige kraftigt, og da konkurrenceevnen ikke længere er særlig god, vil eksporten ikke følge med. Dermed er der ikke længere ligevægt.
- Udligning af sociale forskelle
 - o Udligningen af sociale forskelle bliver ikke tilgodeset under en overophedning. Der vil blive kæmpe ulighed mellem folk der har et job, og folk der ikke har. Dermed er man heller ikke i stand til at leve op til dette mål under en overophedning.
- Hensyn til miljøet
 - o Miljøet vil højst sandsynligt have meget lav prioritet under en overophedning. Virksomhederne har for travlt med at forsøge at øge produktionen, til at de kan tage hensyn til miljøet.

Som konklusion på ovenstående, må man sige, at en overophedning ikke er en situation man ønsker at bringe sig selv i. Opfyldelse af 2 ud af 6 mål er ikke godt, og derfor forsøger man altså at undgå overophedninger af sin økonomi.

En eventuel overophednings påvirkning af konkurrenceevnen

En overophedning af økonomien vil være utroligt kritisk for den danske konkurrenceevne. Hvis man forestiller sig den danske økonomi som et lokomotiv, vil en overophedning tvinge lokomotivet til at køre hurtigere end det kan holde til. Lokomotivet vil til sidst ikke kunne holde til denne overophedning mere, og vil gå i stykker. Det samme vil være tilfældet med et lands økonomi, og herigennem konkurrenceevne, under en overophedning.

Følgende kan man forestille sig vil finde sted under en overophedning:

- Mangel på arbejdskraft
 - o Der vil blive mangel på arbejdskraft under en overophedning, og der vil opstå flaskehalse, altså mangel på arbejdskraft i bestemte faggrupper.
- Stigende lønninger
 - o Manglen på arbejdskraft, vil afføde stigende lønninger, da virksomhederne er afhængige af arbejdskraften. Dermed kan de blive nødt til at prøve at lokke konkurrenternes medarbejdere til med større lønninger end de får i forvejen. Det er også muligt for arbejderne at kræve mere i løn, da de ved at de er sikret arbejde et andet sted, hvis de bliver afskediget.
- Inflation
 - o Hvis lønningerne begynder at stige voldsomt, vil prisniveauet følge med. Da det er udbud og efterspørgsel der afgør priserne, vil priserne blive hævet, da forbruget vil stige, når forbrugerne begynder at tjene flere penge.